

УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ
ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ЛУЦЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»
ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою
Протокол № 78 від 31 серпня 2023 року
Ректор Петро БОЙЧУК

УВЕДЕНО В ДІЮ
Наказ ректора № 78
від 1 вересня 2023 року

ІНСТРУКЦІЯ
ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Галузь знань: **01 Освіта/Педагогіка**
Спеціальність: **012 Дошкільна освіта**
Освітня кваліфікація: **Бакалавр дошкільної освіти**
Професійна кваліфікація: **Вихователь закладу дошкільної освіти**

Луцьк – 2023

1. НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

1.1. Інструкцію щодо організації практичної підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю 012 Дошкільна освіта (освітня кваліфікація: бакалавр дошкільної освіти, професійна кваліфікація: вихователь закладу дошкільної освіти) (далі – Інструкція) розроблено відповідно до:

- Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-19;
- Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII;
- Положення «Про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», затвердженого наказом Міністерства освіти України від 08.04.1993 № 93;

- Наказу Міністерства освіти України від 20.12.1994 № 351 «Про внесення змін до Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України»;

- Рекомендацій про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, розроблених Державною науковою установою «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» у 2013 році на виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 07.11.2012 № 970 «Про затвердження плану першочергових заходів з виконання Державної програми розвитку внутрішнього виробництва» та Наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 20.12.2012 № 1448 «Щодо плану першочергових заходів з виконання Державної програми розвитку внутрішнього виробництва»;

- Переліку типових документів, що створюються в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, інших установ, підприємств та організацій, із зазначенням строків зберігання документів, затверджений Наказом Міністерства юстиції України від 12.04.2012 р. № 578/5 (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства юстиції № 400/5 від 07.03.2013), п. 595-596

- Положення про практичну підготовку здобувачів вищої/фахової перед вищої освіти Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради, затвердженого вченою радою (протокол від 12.10.2021 № 2).

2. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

2.1. Практична підготовка студентів КЗВО «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради є невід'ємною складовою здобуття ними вищої освіти. Вона спрямована на формування інтегральних, загальних, спеціальних (фахових) програмних компетентностей, визначених відповідною освітньо-професійною програмою.

2.2. Мета практичної підготовки здобувачів вищої освіти – формування професійних компетентностей, вмінь застосовувати набуті теоретичні знання з дисциплін фахового спрямування в умовах закладів освіти різних типів і форм власності, оволодіння сучасними технологіями професійної діяльності.

2.4. В Інструкції визначено організаційно-педагогічні передумови практичної підготовки студентів, конкретизовано змістові характеристики

проведення усіх видів практики здобувачів вищої освіти за спеціальністю 012 Дошкільна освіта (освітня кваліфікація: бакалавр дошкільної освіти, професійна кваліфікація: вихователь закладу дошкільної освіти).

3. ЗМІСТ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

3.2. Зміст практичної підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю 012 Дошкільна освіта (освітня кваліфікація: бакалавр дошкільної освіти, професійна кваліфікація: вихователь закладу дошкільної освіти) регламентується:

- Стандартом вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 01 – «Освіта/Педагогіка», спеціальність 012 – «Дошкільна освіта», затвердженим та введеним в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 21.11.2019 № 1456.

- Освітньо-професійною програмою підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 012 Дошкільна освіта (освітня кваліфікація: бакалавр дошкільної освіти, професійна кваліфікація: вихователь закладу дошкільної освіти), затвердженою вченою радою КЗВО «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради (протокол №1 від 30.08.2019, уведеної в дію наказом №60 від 02.09.2019), зі змінами і доповненнями, схваленими Вченою радою (протокол №7 від 28.06.2023).

1.3. Навчальним планом підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю 012 Дошкільна освіта передбачено такі види практики:

Назва практики	Семестр	Тижні
Педагогічна практика у групах раннього віку	3,4	
Педагогічна практика у групах дошкільного віку	5-7	
Педагогічна практика в літній період	6	5
Комплексна педагогічна практика з фаху	8	6

Педагогічна практика в літній період, комплексна педагогічна практика з фаху проводяться з відривом від теоретичного навчання. Педагогічна практика у групах раннього віку та педагогічна практика в групах дошкільного віку проводяться паралельно із теоретичним навчанням.

3.4. Терміни проведення різних видів практики в межах навчального року може бути перенесено у зв'язку із обставинами, що мають відповідне документальне підтвердження (рішення вченої ради, накази ректора). Обов'язковим є збереження обсягу годин, передбачених на теоретичні заняття і практику.

3.5. Зміст кожного виду практики визначається робочою програмою, яка розробляється випусковими кафедрами згідно з навчальним планом підготовки фахівців, освітньо-професійною програмою, стандартом.

Робоча програма практики – це основний навчально-методичний документ, що регламентує мету, зміст і послідовність проведення практики, підведення підсумків, містить рекомендації щодо видів і форм контролю. Робоча програма практики розробляється та затверджується кафедрою (перезатверджується у разі внесення змін) перед початком навчального року.

3.6. Кафедри розробляють методичні рекомендації та облікові документи, що сприяють досягненню високої якості проведення практичної підготовки студентів.

4. БАЗИ ПРАКТИКИ

4.1. Практична підготовка здобувачів вищої освіти за спеціальністю 012 Дошкільна освіта (освітня кваліфікація: бакалавр дошкільної освіти, професійна кваліфікація: вихователь закладу дошкільної освіти) проводиться у закладах освіти, установах різних організаційно-правових форм і форм власності, які відповідають вимогам освітньо-професійної програми.

Базовими для проведення практики визначаються заклади дошкільної освіти. Бази практики повинні мати інформаційне, матеріально-технічне, кадрове забезпечення відповідно до фаху підготовки здобувачів освіти.

4.3. Визначення баз практики здійснюється на основі договорів про співпрацю, укладених з головами територіальних громад (або начальниками відділів освіти/гуманітарних відділів), засновниками приватних закладів, центрів розвитку, керівниками громадських організацій тощо. Договори про співпрацю є підставою для укладання (безпосередньо із керівниками базових закладів та установ) договорів про практичну підготовку здобувачів вищої освіти. Тривалість дії договорів узгоджується договірними сторонами і визначається особливостями проведення окремих видів практики, регламентується вимогами освітньо-професійної програми.

При визначенні баз практики та укладанні договорів про співпрацю враховуються можливості використання матеріально-технічних, інформаційних ресурсів підприємств (організацій, установ), їх кадрове забезпечення; вивчаються перспективи працевлаштування здобувачів вищої освіти; передбачаються шляхи залучення потенційних роботодавців як стейкхолдерів освітньо-професійної програми.

4.4. Здобувачі освіти можуть самостійно, з дозволу кафедри теорії і методики дошкільної освіти, обирати для себе базу практики. Здобувачі освіти, які навчаються за індивідуальним графіком, заочною, дуальною формою та поєднують навчання і роботу за фахом, можуть проходити практику за місцем працевлаштування.

5. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

5.1. Організаційними заходами, що забезпечують підготовку та порядок проведення практики, є:

- розробка робочих програм практики;
- визначення базових закладів для проходження практики;
- укладання договорів про співпрацю, договорів про практичну підготовку;
- розподіл студентів за базами практики;
- ознайомлення із змістом і завданнями практики;
- призначення керівників практики;
- керівництво практичною підготовкою здобувачів вищої освіти;
- підготовка форм звітної документації за результатами проведення практики;

– оплата керівникам практики.

5.2. Види практики та особливості організації:

5.2.1. Педагогічна практика у групах раннього віку. Педагогічна практика у групах дошкільного віку.

Педагогічна практика в групах раннього віку проводиться зі студентами II курсу у III, IV семестрах, в групах дошкільного віку – зі студентами III-IV курсу у V, VI, VII семестрах один раз на тиждень у час, вивільнений від теоретичного навчання.

Для студентів заочної форми навчання для проходження цього виду практики вивільняється у графіку освітнього процесу по 2 тижні у III, IV, V, VI, VII семестрах (відповідно у листопаді і грудні місяці). Терміни можуть бути змінені на основі договорів, укладених із директорами ЗДО.

Метою педагогічної практики в групах раннього та дошкільного віку є поглиблення знань студентів з фахових дисциплін, оволодіння сучасними методами та формами організації освітнього процесу в групах раннього та дошкільного віку, формування професійних умінь, потрібних для догляду, розвитку, навчання і виховання дітей, виховання відповідального ставлення до професійної діяльності, потреби постійно поповнювати власні знання та творчо застосовувати їх на практиці. Керівниками практики призначаються викладачі дошкільної педагогіки, психології, фахових методик.

Для проходження практики студенти академічної групи поділяються на підгрупи по шестеро (п'ятеро) осіб. Для керівництва практикою на кожен підгрупу призначається викладач-методист. Підгрупи, в свою чергу, поділяються мікрогрупи по 2 особи та закріплюються за віковою групою базового закладу дошкільної освіти. Керівник практики складає графік організації життєдіяльності дітей та занять, який узгоджується з керівництвом та вихователем закладу дошкільної освіти. У графіку зазначається: назва академічної групи, прізвище, ім'я, по батькові викладача-методиста, день і час практики, дані про базовий заклад; таблицею оформлюється послідовність проведення залікових форм роботи – прізвища, імена, по батькові студентів кожної мікрогрупи, дати проведення практики, відмітки про спостереження, залікові форми роботи (Додаток 1).

При складанні графіка практики керівник планує проведення студентами залікових форм роботи таким чином, щоб відбувалось чергування: 1 год./тиж. – консультація для студента, 1 год./тиж. – проведення, оскільки оплата практики відбувається з розрахунку – 1 астрономічна година на студента в тиждень.

Практиканти обліковують свою роботу в щоденнику (загальні відомості про базу практики, вікову групу, спостереження за організацією життєдіяльності дітей, заняттями вихователів та інших студентів-практикантів), зошиті конспектів організації життєдіяльності дітей та занять в групах дітей раннього та дошкільного віку.

Педагогічні працівники закладу дошкільної освіти знайомлять практикантів з базою практики, комплектуванням груп, особливостями планування освітньої роботи вихователя, аналізують і оцінюють роботу студентів.

Викладачі коледжу, які керують цим видом практики, надають студентам методичну допомогу, проводять інструктажі, групові та індивідуальні консультації, а також здійснюють контроль за роботою практикантів. Облік проведеної роботи ведеться викладачем-методистом в журналі педагогічної практики, де фіксується дата проведення індивідуальної консультації, записується дата, група, зміст роботи, прізвище практиканта, вихователя і викладача.

Підсумкова оцінка за цей вид практики виставляється студентам на основі сумарної кількості балів за проведену роботу. На третьому курсі у VI семестрі та на четвертому курсі у VII семестрі після завершення практики студенти складають диференційований залік.

5.2.2. Педагогічна практика у літній період.

Педагогічна практика у літній період проводиться протягом п'яти тижнів на III курсі (VI семестр) з відривом від теоретичного навчання (після екзаменаційної сесії).

В основу практики покладено модульний підхід. Так, практична підготовка відбувається у два змістові модулі: підготовка до роботи в літній період (триває протягом тижня), робота у закладі дошкільної освіти в літній період (триває протягом чотирьох тижнів).

Модуль 1. Підготовка до роботи в літній період – акцентується увага на виробленні у студентів умінь планувати освітню роботу у закладі дошкільної освіти влітку, систематизації методичного інструментарію (дидактичні та рухливі ігри, атрибути до них, конспекти форм роботи з дітьми дошкільного віку, сценарії свят та розваг). Під час практики студенти вчать вести документацію (щоденник спостережень, облік успішності студента) та набувають практичних навичок перспективного та календарного планування освітньої роботи. Зі студентами проводиться інструктаж з техніки безпеки та охорони життя і здоров'я дітей дошкільного віку в оздоровчий період (результати фіксуються у відповідному журналі).

Протягом тижня студенти відвідують базові заклади дошкільної освіти. Організуються зустрічі з директорами представниками ЗДО, тренінгові заняття, майстер-класи тощо. В кінці тижня студенти отримують допуск до роботи у ЗДО влітку.

Модуль 2. Робота у закладі дошкільної освіти в літній період – практика організовується з метою формування вмінь організувати освітній процес у закладах дошкільної освіти в літній період (ігрову, пошуково-дослідницьку, дозвіллеву діяльність дітей), використовувати сучасні форми фізкультурно-оздоровчої, валеологічної роботи.

Студенти академічної групи поділяються на підгрупи по 5-6 осіб. Для керівництва практикою на кожен підгрупу призначається викладач-методист.

У закладах дошкільної освіти кожен студент коледжу закріплюється за певною віковою групою. За час педагогічної практики кожен студент повинен відвідати та проаналізувати 8-10 форм організації дітей дошкільного віку у інших студентів-практикантів або вихователів.

У 1, 2-й день практики студенти ознайомлюються з організацією роботи закладу дошкільної освіти, вивчають документацію, спостерігають та аналізують роботу вихователя, готуються до самостійної роботи на посаді вихователя (складають календарні плани освітньої роботи на період практики, конспекти форм організації життєдіяльності дітей).

Під час літньої педагогічної практики студенти здійснюють всебічне виховання дітей, добираючи для цього конкретний зміст роботи і засоби педагогічного впливу. Організують та проводять різноманітні види художньо-мовленнєвої, зображувальної, ігрової та трудової діяльності, форми фізкультурно-оздоровчої роботи, розваги, виготовляють необхідні дидактичні посібники, ігровий матеріал. Студенти проводять роботу з батьками: бесіди, консультації щодо виховання дітей, залучають батьків до участі у святах, розвагах, екскурсіях та інших формах роботи з дітьми.

В останній день практики студенти спостерігають за роботою вихователів та завершують оформлення звітної документації: щоденник педагогічних спостережень, календарний план освітньої роботи, конспект показової форми роботи з дітьми, конспект виховного заходу з батьками, звіт про педагогічну практику, облік успішності, характеристику.

Повсякденний контроль за роботою практикантів в закладі дошкільної освіти здійснює вихователь, який консультує, аналізує та оцінює роботу практикантів. Загальне керівництво літньою педагогічною практикою в закладах дошкільної освіти здійснюють методисти практики. Вони допомагають практикантам у складанні планів роботи, консультують їх, спостерігають, аналізують і оцінюють роботу практикантів. Після закінчення практики вони перевіряють звітну документацію, підводять підсумки, приймають у студентів диференційований залік. Дані про зміст, результати оцінювання студентів вносяться у журнали практики.

5.2.3. Комплексна педагогічна практика з фаху.

Комплексна педагогічна практика з фаху є завершальним етапом практичної підготовки майбутнього вихователя. Проводиться вона згідно з навчальним планом у VIII семестрі протягом шести тижнів.

Для студентів заочної форми навчання для проходження цього виду практики вивільняється у графіку освітнього процесу 6 тижнів у VIII семестрі (у січні-лютому місяці). Терміни можуть бути змінені на основі договорів, укладених із директорами ЗДО (в такому разі практика відбувається у інші 6 тижні, виділені на самостійне навчання).

До комплексної педагогічної практики з фаху допускаються лише ті студенти, які успішно виконали всі попередні види практики. У кінці VII семестру проводяться інструктивні наради для студентів і керівників. Керівниками призначаються викладачі дошкільної педагогіки, психології, фахових методик.

У перші два дні практики студенти ознайомлюються з умовами діяльності закладу дошкільної освіти, педагогічним колективом, матеріальним забезпеченням освітнього процесу. Вони спостерігають та аналізують педагогічну діяльність вихователя-наставника, вивчають систему планування освітньої роботи в закладі, в групі, ознайомлюються з досвідом роботи вихователів, передовим досвідом педагогічного колективу.

Протягом практики студенти проводять заняття, форми організації життєдіяльності дітей дошкільного віку, виготовляють необхідний дидактичний матеріал, наочні посібники. Практиканти організують роботу з батьками дітей (індивідуальні та групові консультації, тематичні виставки і батьківські збори); проводять експериментально-дослідну роботу згідно з темою курсового дослідження.

Контроль за практичною підготовкою студентів у закладі дошкільної освіти здійснюють вихователі-наставники. В обліку успішності студента вони виставляють оцінки за проведені види роботи. Загальне керівництво практикою здійснює директор ЗДО, який забезпечує необхідні умови, контролює роботу педагогічних працівників з практикантами, відвідує вибірково заняття студентів.

Під час комплексної педагогічної практики з фаху студенти отримують консультації викладачів коледжу. Керівники обов'язково відвідують заняття, форми організації життєдіяльності дітей, які проводять студенти, якщо базами практики є заклади дошкільної освіти міста Луцька.

Підсумки практики підводяться у коледжі на підсумковій конференції. На основі перевірки звітної документації, результатів захисту практики та поточних балів, виставляється підсумкова оцінка. Облік результатів комплексної педагогічної практики з фаху ведеться у відповідному журналі.

6. ОПЛАТА ЗА КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИЧНОЮ ПІДГОТОВКОЮ

6.1. Оплата праці за керівництво практикою проводиться згідно з чинним законодавством за фактичну кількість виконаних навчальних годин.

6.2. Оплата праці безпосередніх керівників практики від бази практики здійснюється за рахунок коштів коледжу, передбачених в кошторисах на практику за нормами погодинної оплати. Оплата здійснюється раз в семестр (після завершення практики) відповідно до поданих від базових закладів відомостей.

6.3. Оплата за керівництво практикою здобувачів вищої освіти за спеціальністю 012 Дошкільна освіта (освітня кваліфікація: бакалавр дошкільної освіти, професійна кваліфікація: вихователь закладу дошкільної освіти) здійснюється з розрахунку 1 година на одного студента на один тиждень (для безпосередніх керівників від закладу вищої освіти та працівників підприємств, закладів, установ та організацій).

6.4. Перед початком навчального року заступником директора з навчально-виробничої роботи розробляється Розрахунок годин, відведених на оплату практичної підготовки здобувачів вищої освіти. Цей розрахунок затверджується вченою радою коледжу, вводиться в дію наказом ректора.

Розроблено:

Заступник директора

з навчально-виробничої роботи

_____ О.А. Пуш

Приклад оформлення графіка педагогічної практики у групах раннього та дошкільного віку
21 ДО (понеділок)

№	П.І.Б. студента	Прізвище викладача-методиста, №ЗДО	27.01													
1			СП	3 1		3 1		3 2		3 1		3 1		3 1		3 1
2			СП		3 1		3 1		3 2		3 1		3 1		3 1	3 1
3			СП	3 1		3 1		3 2		3 1		3 1		3 1		3 1
4			СП		3 1		3 1		3 2		3 1		3 1		3 1	3 1
5			СП	3 1		3 1		3 2		3 1		3 1		3 1		3 1
6			СП		3 1		3 1		3 2		3 1		3 1		3 1	3 1
1			СП	3 1		3 1		3 2		3 1		3 1		3 1		3 1
2			СП		3 1		3 1		3 2		3 1		3 1		3 1	3 1
3			СП	3 1		3 1		3 2		3 1		3 1		3 1		3 1
4			СП		3 1		3 1		3 2		3 1		3 1		3 1	3 1
5			СП	3 1		3 1		3 2		3 1		3 1		3 1		3 1
6			СП		3 1		3 1		3 2		3 1		3 1		3 1	3 1
1			СП	3 1		3 1		3 2		3 1		3 1		3 1		3 1
2			СП		3 1		3 1		3 2		3 1		3 1		3 1	3 1
3			СП	3 1		3 1		3 2		3 1		3 1		3 1		3 1
4			СП		3 1		3 1		3 2		3 1		3 1		3 1	3 1
5			СП	3 1		3 1		3 2		3 1		3 1		3 1		3 1
6			СП		3 1		3 1		3 2		3 1		3 1		3 1	3 1
1			СП	3 1		3 1		3 2		3 1		3 1		3 1		3 1
2			СП		3 1		3 1		3 2		3 1		3 1		3 1	3 1
3			СП	3 1		3 1		3 2		3 1		3 1		3 1		3 1
4			СП		3 1		3 1		3 2		3 1		3 1		3 1	3 1
5			СП	3 1		3 1		3 2		3 1		3 1		3 1		3 1
6			СП		3 1		3 1		3 2		3 1		3 1		3 1	3 1

СП 1 – спостереження в першу половину дня, СП 2 – спостереження в другу половину дня, З – проведення занять, організація життєдіяльності дітей,
З 1 – проведення занять, організація життєдіяльності дітей в першу половину дня, З 2 – проведення занять, організація життєдіяльності дітей в другу половину дня.